

Höstlov och läslov: skolloven i Sverige förklarade

Berättelse

En vecka ledigt mitt i höstmörkret

I Sverige har skolan flera lov under året. Ett lov är en period då eleverna i grundskolan och gymnasiet är lediga från skolan. På hösten kommer ett kort lov som kallas höstlov. Det är en vecka, oftast vecka 44, runt månadsskiftet oktober/november. Vid den tiden börjar dagarna bli korta och mörka i Sverige, och för många barn är det skönt med en paus från skolan just då. För dig som är ny i Sverige kan det vara bra att känna till hur dessa lov fungerar, särskilt om du har barn i skolan.

Samma vecka i hela landet

En sak gör höstlovet lite speciellt. I princip alla kommuner i Sverige har höstlov samma vecka, alltså vecka 44. Så är det inte med alla lov. Sportlovet på vintern ligger på olika veckor i olika delar av landet – i en del av Sverige kan det vara vecka 7 och i en annan del en senare vecka. Men på höstlovet är nästan alla elever lediga samtidigt. Det är praktiskt, särskilt för en familj som har barn på flera olika skolor, eftersom alla då kan vara lediga samtidigt.

I Sverige bestämmer varje kommun och varje skola själv exakt vilka dagar som ska vara lediga. Höstlovet läggs dock nästan alltid på vecka 44. Om du vill veta precis vilka dagar ditt barn är ledigt är det bäst att titta på skolans hemsida eller fråga lärarna.

Höstlov blir läslov

På många håll kallas höstlovet numera "läslov". Tanken bakom det nya namnet är att uppmuntra barn och unga att läsa böcker under ledigheten. Begreppet läslov lanserades på Bokmässan i Göteborg år 2015 av ett nätverk inom den ideella organisationen Läsrörelsen. Året därpå, i augusti 2016, beslutade regeringen att använda namnet läslov för höstlovet, ungefär på samma sätt som februarilovet kallas sportlov.

Här är det viktigt att förstå en sak: läslov är inget krav. Ingen elev måste läsa under lovet. Det handlar om en uppmuntran och en kampanj, inte en regel. Många bibliotek och kommuner ordnar ändå roliga aktiviteter med böcker just den här veckan, till exempel sagostunder eller boktips för barn. Den som hellre vill göra något helt annat på lovet får förstås göra det.

Från potatislov till höstlov

Höstlovet har gamla rötter. Förr i tiden fanns något som kallades "potatislov". Då fick skolbarn ledigt på hösten för att hjälpa till med potatisskörden, alltså att ta upp potatisen ur jorden. På den tiden var jordbruket en mycket större del av människors liv, och många barn behövdes i arbetet. När jordbruket fick mindre betydelse i samhället försvann behovet av ett sådant lov.

Exakt när det moderna höstlovet infördes är inte helt klart. En vanlig bild är att det växte fram gradvis under ungefär 1970- till 1990-talen, i takt med att reglerna för läsåret ändrades. Det finns

också anekdoter om att höstlovet skulle ha “uppfunnits” en viss dag i en viss stad, men sådana berättelser är osäkra, och därför är det klokt att inte ange ett bestämt årtal.

Alla lov under läsåret

Höstlovet är bara ett av flera lov i den svenska skolan. Under ett läsår finns vanligtvis höstlov (vecka 44), jullov kring jul och nyår, sportlov en vecka i februari eller mars, påsklov kring påsk och till sist sommarlov. Sommarlovet är det allra längsta lovet och varar ungefär från juni till augusti.

Tillsammans delar loven upp läsåret i kortare perioder, vilket ger både elever och lärare regelbundna pauser under året.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
lov	en period då eleverna är lediga från skolan
period	en viss tid, till exempel en vecka
månadsskifte	tiden då en månad slutar och nästa börjar
kommun	den del av landet som styr skolor och annat på orten
praktisk	bra och enkel i vardagen
numera	nu för tiden; jämfört med förr
lansera	starta eller presentera något nytt
ideell	som arbetar utan att tjäna pengar på det
uppmuntran	när man säger till någon: gör gärna det här!
kampanj	när man under en tid arbetar för en viss sak
jordbruk	arbete med att odla mat och sköta djur
potatisskörd	när man tar upp potatisen ur jorden på hösten
gradvis	lite i taget; långsamt över tid

Läsförståelsefrågor

---

1. När ligger höstlovet oftast?
  1. I början av september.
  2. Runt månadsskiftet oktober/november, oftast vecka 44.
  3. I mitten av december.
2. Vad är speciellt med höstlovet jämfört med sportlovet?
  1. Höstlovet är mycket längre.
  2. Nästan alla kommuner har höstlovet samma vecka, medan sportlovet ligger på olika veckor.
  3. Höstlovet gäller bara för de yngsta barnen.
3. Vad betyder ordet "lansera" i texten om läslov?
  1. Att ta bort något.
  2. Att starta eller presentera något nytt.
  3. Att flytta något till våren.
4. Vad innebär namnet "läslov"?
  1. Att alla elever enligt lag måste läsa en viss bok.
  2. Att man vill uppmuntra barn och unga att läsa, men det är inget krav.
  3. Att skolan har extra prov i läsning den veckan.
5. Vad var "potatislovet" enligt texten?
  1. Ett lov då barn förr fick ledigt för att hjälpa till med potatisskörden.
  2. En matlagningstävling i skolan.
  3. Ett lov som bara fanns i en enda stad.
6. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
  1. Höstlovet ligger oftast på vecka 44.
  2. Alla elever måste läsa böcker på läslovet.
  3. Sommarlovet är det längsta lovet under läsåret.
7. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
  1. Namnet läslov började användas på en bokmessa år 2015.
  2. Potatislovet finns kvar i hela Sverige än i dag.
  3. Höstlovet är det mest populära lovet bland svenska barn.
8. Texten säger att det inte är "helt klart" exakt när det moderna höstlovet infördes, och nämner uttryck som "det sägs". Vad vill texten visa med sådana ord, och varför är det klokt att skriva så?
9. Varför kan det vara praktiskt för en familj att alla skolor har höstlov samma vecka? Svara med stöd i texten.

10. Varför försvann potatislovet, enligt texten? Förklara med egna ord.
11. Läslov är en uppmuntran och inte ett krav. Varför tror du att man valde att göra det till en uppmuntran i stället för en regel?
12. Texten tar upp flera lov: höstlov, jullov, sportlov, påsklov och sommarlov. Varför tror du att skolåret är uppdelat med flera lov i stället för ett enda långt lov?

Facit

1. 1. Runt månadskiftet oktober/november, oftast vecka 44.
2. 1. Nästan alla kommuner har höstlovet samma vecka, medan sportlovet ligger på olika veckor.
3. 1. Att starta eller presentera något nytt.
4. 1. Att man vill uppmuntra barn och unga att läsa, men det är inget krav.
5. 1. Ett lov då barn förr fick ledigt för att hjälpa till med potatisskörden.
6. 1. ja b) nej (läslov är en uppmuntran, inte ett krav) c) ja
7. 1. ja b) nej (potatislovet försvann när jordbruket fick mindre betydelse) c) det står inte i texten
8. Exempel på svar: Texten vill visa att uppgiften är osäker och inte säkert bevisad. Det är klokt att skriva så för att vara ärlig och inte sprida något som ett bestämt faktum när man egentligen inte vet exakt.
9. Exempel på svar: Om familjen har barn på flera olika skolor är alla lediga samtidigt. Då kan hela familjen vara ledig ihop och till exempel resa eller göra något tillsammans.
10. Exempel på svar: Förr behövdes barnen för att hjälpa till med potatisskörden. När jordbruket blev en mindre del av samhället behövdes inte barnen i arbetet längre, och därför försvann lovet.
11. Exempel på svar: Som uppmuntran får barnen lust att läsa utan tvång, och läsning känns roligare när man väljer det själv. Ett krav skulle kanske göra läsningen till ett tråkigt måste i stället för något lustfyllt. (Egna rimliga svar godtas.)
12. Exempel på svar: Flera kortare lov ger både elever och lärare regelbundna pauser under hela året, så att man orkar och inte blir för trött. (Egna rimliga svar godtas.)

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Texten förklarar de svenska skolloven på ett sammanhållet sätt och passar särskilt elever med barn i skolan. Tema: skola, samhälle, årstider och hur traditioner förändras när samhället förändras (potatislov → höstlov → läslov). Flera frågor (8, 10, 11, 12) kräver inferens och att eleven väger samman olika delar av texten. Lyft gärna skillnaden mellan säkra fakta (vecka 44; namnet läslov 2015/2016) och osäkra uppgifter (när höstlovet infördes, potatislovens historia). Bra utgångspunkt för att jämföra med skolloven i elevernas egna länder: när man är ledig, hur länge och varför.

Diskussionsfrågor

- Hur fungerar skolloven i ditt land? Är alla elever lediga samtidigt, eller på olika tider, och hur långa är loven?
- Texten berättar om potatislovet, då barn hjälpte till med skörden. Fanns det något liknande där du kommer ifrån, där barn var lediga för att hjälpa till med arbete?
- Namnet ändrades från höstlov till läslov för att uppmuntra läsning. Vad tycker du om att byta namn på något för att påverka hur vi tänker? Kan du komma på fler exempel?
- Vissa familjer reser bort på lovet, andra stannar hemma. Vad är fördelarna med båda sätten att vara ledig?
- **Skriv (6–8 meningar):** Skriv om hur ledighet och skollov såg ut i ditt liv eller ditt lands skola. När var barnen lediga, vad gjorde man, och hur skiljer det sig från det svenska höstlovet?

Källor och faktagranskning

- Höstlov – Wikipedia: <https://sv.wikipedia.org/wiki/H%C3%B6stlov>
- Höstlov blir Läslov – Läsrörelsen/Nätverket LÄSLOV vecka 44: <https://xn-lslov-gra.se/hostlov-bilir-laslov/>
- Höstlovet – skollovet som aldrig varit ett riktigt lov – SO-rummet: <https://www.so-rummet.se/fakta-artiklar/hostlovet-skollovet-som-aldrig- varit-ett-riktigt-lov>
- Skollov 2026 – datum och veckor: <https://skollov.nu/>

Faktagranskad mot ovanstående källor i juni 2026. Nyckelfakta: Höstlovet är en vecka då elever i grundskolan och gymnasiet är lediga på hösten, oftast vecka 44 runt månadsskiftet oktober/november. Till skillnad från sportlovet, som ligger olika veckor i olika delar av landet, har i princip alla kommuner höstlov samma vecka. Varje kommun och skola bestämmer själv de exakta lovdagarna, men höstlovet läggs nästan alltid på vecka 44. På många håll kallas höstlovet numera "läslov", för att uppmuntra barn och unga att läsa. Begreppet läslov lanserades på Bokmässan i Göteborg 2015 av nätverket "LÄSLOV vecka 44" inom den ideella Läsrörelsen, och regeringen beslutade i augusti 2016 att använda benämningen läslov. Sverige har flera skollov under läsåret: höstlov (vecka 44), jullov, sportlov (en vecka i februari/mars), påsklov och sommarlov, som är det längsta lovet (cirka juni–augusti). OSÅKERHET/MYTER: Exakt när det moderna höstlovet infördes är oklart – källorna anger en gradvis utveckling under 1970–1990-talen i takt med ändrade läsårsregler; texterna skriver därför "ungefär" och inte ett bestämt årtal. Höstlovet har historiska rötter i det så kallade "potatislovet", då skolbarn förr fick ledigt för att hjälpa till med potatisskörden; det försvann när jordbruket fick mindre betydelse. Att potatislovet skulle ha avskaffats ett bestämt år, eller att höstlovet "uppfanns" i en viss stad ett visst år, förekommer som anekdoter och markeras försiktigt med "det sägs" eller utelämnas. Läslov är en uppmuntran och kampanj, inte ett krav – texterna framställer det inte som obligatoriskt att läsa.

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-25.